HIVATALOS RÉSZ.

Császárné Ő Felsége f. hó 13-án Münchenbe utazott el.

NEMHIVATALOS RÉSZ.

Buda, dec. 15.

Az élénk mozgalom, mely tegnap a testvér-fővárosokban már a reggeli órákban szemlélhető volt, eléggé mutatta, mily nagyjelentőségü, a haza egész jövőjére mily végzetteljes örömnapnak megy elibe az ország. Már 9 óra előtt csoportosult össze a kir. palota körül a nézők nagy tömege, s a czéhek és polgári testületek tömérdek zászlókkal tömött sorutat képeztek jobbról balról, mig a budai banderium a várudvar felé hajtó kocsisorok számára tartott fenn nyilt tért. Ha már ezen külső előkészületek is ünnepies jellemmel birtak, mennyivel nagyszerübb s a pillanat komoly ünnepiességével összefüggőbb volt, a mi a palotán belül történt. Valóban megható látványt nyujtott a palota nagy termébe gyülekezett felső- és alsó-ház tagjainak megjelenése. A hazának legjelesbjeit, születésre, rangra és jellemre nézve az egész országnak legválogatottabbjait, — mindnyájukat festői s gazdag, némelyeket tündöklőn drága magyar nemzeti öltönyben, a hazának nagyjait, az ország mindannyi diszeit igy együtt láthatni szeretett királya körül seregelve, ez méltán okozhatta azon magasztos benyomást, mely a kis előteremben jelenvolt nézők, — urak és hölgyek arczairól sugárzott, és méltán nevezhető ezen ünnepély általános hazai örömünnepélynek, hisz az országnak minden része részt vett és jelen volt itt választott képviselője személyében.

Tiz órakor a felső- és alsó-ház tagjai közül annyian, a mennyien a hely szüke miatt elférhettek, a kir. várkápolnába gyülekeztek, az ünnepélyes isteni tiszteletben résztveendők, melyet a hg-primás ő eminentiája tartott, a többiek a nagy trónteremben várván be a „veni sancte“ befejezését.

Ő Felsége ezalatt magán-szobáiból az oratoriumba menvén, itt vőn részt az isteni tiszteletben, melynek befejeztével magán-szobáiba visszavonulni méltóztatott, mig hg-primás ő eminentiája és a szent miseáldozatban résztvett főpapok a kápolnából szintén visszatértek a termekbe.

Fél tizenkettőkor megnyiltak a trónterem ajtai, és harsogó, szünni nem akaró éljenzések közt lépett be Ő Felsége lovas tábornoki diszegyenruhában.

A menet-rend következő volt:

Ő Felsége előtt ment:

egy kamarai irnok;

a főajtónálló-mester helyettese: gróf Almásy György;

az ország bárói: báró Sennyey Pál, gróf Cziráky, gróf Majláth Antal és báró Nyáry;

herczeg-primás ő eminentiája;

Majláth György udvari kanczellár és gróf Eszterházy Móricz minister;

a kir. főudvarnokmester helyettese: gróf Károlyi György a pálczával;

gróf Batthyány Imre fölovászmester az államkarddal, és Liptay püspök az apostoli kereszttel.

Ő Felsége mellett és utána:

az arciere-testőrség-kapitánya: b. Hess tábornok;

a testőr-csendőrség kapitánya: gróf Grünne lovassági tábornok;

herczeg Auersperg cs. kir. főkamarás, és

gróf Crenneville altábornagy és első tábornok-hadsegéd.

Nyolcz arciere-testőr képezé a mellék-kiséretet.

A terembe érkezvén, Ő cs. kir. Apostoli Felsége a trónra lépve, az egybegyültek hódolat-nyilvánításait a legnyájasabban viszonozván, a trón-széken helyet foglalt, és süvegét feltevén, felolvasá a fentebb közölt trónbeszédet, melynek pontjait az egybegyültek lelkesült, gyakran enthusiasmusban kitörő éljenzései kisérték.

Ennek befejeztével Barthos udvari tanácsos ur az országgyülésnek átadandó iratokat az udvari kanczellárnak kézbesité, ki ezeket hódolatteljes tisztelettel Ő Felségének átnyujtotta.

Ő Felsége ezen iratokat herczeg-primás ő eminentiájának átadni méltóztatván, a trónszékről a leglelkesebb éljenzések közt a melléktermekbe visszavonulni méltóztatott.

A jelenvoltak mindannyian öröm-sugárzó és derült arczkifejezéssel elhagyván a termeket, Pestre mentek át, az országgyü'és üléseit megnyitandók.

Az udvari diszebédhez dec. 14-én meghivattak: Nákó Antal püspök, gr. Bánffy Béla, Csanády Sándor képviselő, gr. Almásy Kálmán, gr. Andrássy Gyula, gr. Apponyi György, gr. Bolza István, gr. Breuner Ágoston, b. Eötvös József, b. Eötvös Dénes, b. Rudics József, Szögyényi Marich László, Bonnáz Sándor püspök, Dobra A. g.k. püspök, b. Bánhidy Albert, Csernyus Andor, Deák Ferencz, ifj. báró Majthényi László, gr. Batthyány Ferencz, gr. Almásy Móricz, gr. Berchtold László, gróf Berényi Ferencz, gr. Chottek Otto, gr. Chottek Rudolf, b. Ambrózy Béla, b. Ambrózy György, b. Bésán János, b. Duka Péter, b. Wenkheim Béla, Szlávy József, Tomcsányi József, Kubinyi Rudolf, Ivacskovich Prokop, Csengery Antal, Simor János püspök, Pap-Szilágyi József, gr. Pallavicini Alfonz, id. b. Majthényi László, Fábry püspök, Lónyay Menyhért, b. Augusz Antal, Girk György püspök, Peitler Antal püspök, Stojkovics Arzén, Almásy Sándor, Ács Károly, Angyal Pál, Andreánszky Boldizsár, Ányos István, Armbruszt Péter, Bánó Miklós, Bánó József, Barinyay József, Barányi Gusztáv, Bencsik György, Beniczky Edmund, Besze János, Beliczay István, Boczkó Dániel, Buday Lőrincz, Bogyó Sándor, Bobory Károly, Borbély Miklós, Bujanovics Sándor, Bittó István, Bartal János, Beniczky Gyula, Böszörményi László, Bernáth Zsigmond, Bezerédy László, Botka Mihály, Berzeviczy Tivadar, Csörghe László, Czorda Bódog, Csiky Sándor, Császár József, Csernovics Péter, Csik András, Cseh Sándor, Darvas Antal, Somsich Pál.

Méltó befejezésre talált ezen örömnap az este 8 órakor a pest-budai polgárok részéről Ő Felsége tiszteletére rendezett fáklyásmenet által; körülbelül 4000 viaszfáklya fényes világa egész az égboltozatig veté sugárait. A fáklyavivők közt száz meg száz zászlók vitettek, s mindezekkel 4 katonai zenekar mellett a budai dalárda, a pesti unió, a buda-pesti dalárda, a nemzeti dalkör, az ó-budai, a promontori és bicskei dalárdák vonultak a királyi palota felé. Csak lassan haladt a vonat a roppant nézőtömeg közt. A vártérre érkezve az éljenzés nem akart megszünni. Ő Felsége kék huszáregyenruhában az erkélyre kilépve legnyájasabban fogadá az üdvözlőket. — A dalárdák Erkel Ferencz vezényletével [illegible] Erkel Ferencz vezényletével Mozart „Varázsfuvolájából“ Papageno énekét: „Ha szerelmesek vagytok“ és a Kölcsey-hymnust sikerülten adták elő, mire a tisztelgők ismételt lelkes éljenzések közt a vártért elhagyák.

Ez valódilag megható népünnepély volt, mely mind a résztvevők, mind a nézők részéről a lelkesedést és szivből fakadó örömet tanusitá.

A f. hó 13 diki fogadtatások némely részleteiről utólag kell emlékeznünk:

A pestvári küldöttségnek, melyet a gyöngélkedő főpolgármester helyett a városi főbiró vezetett, Ő Felsége körülbelül ezeket mondá magyarul:

„Örvendek, hogy önöket, Pestvárosa képviselőit láthatom és nyilvánithatom, hogy igen kedves alkalmat találtam, önök loyalis érzelmeiről ujolag meggyőződni.“

Aztán német nyelven folytatá:

„Igen jól esik atyai szivemnek, hogy önök hűségéről az ország szivében meggyőződhetem. Kedvező jósjelül veszem a jövendőre nézve, hogy önök ily hazafias lelkesedés mellett annyi nyugalom- és komolysággal párosult rendet tudnak tartani. Annyival inkább örülök ennek, mivel remélem, hogy önök e nagyfontosságu országgyülés tartama alatt, melytől a nemzet, az ország, sőt a birodalom jövője függ, hasonló magatartást fognak tanusitani, és igy a fenforgó nehézségek megoldására segélykezet nyujtandanak.“

A küldöttség tagjai bemutatásának végeztével Ő Felsége lelkes éljenzések közt visszavonulandó volt; az ajtónál azonban visszafordult és a legtisztább, csengő magyar szóval még ezt mondá:

„Rövid időn a Császárnéval jelenek meg önöknél, s bizvást remélem, hogy önöknél akkor is hasonló szivélyességet és loyalitást fogok találni.“

Lapszemle.

A Felség bevonulását, és megjelenésénél a nép lelkesedését a „P. N.“ következő sorokkal jellemzi:

„A fény, pompa, nagy szavak mindenütt és minden időben nagy hatással vannak a nép eleven képzeletére, mely különösen, midőn tömegesen összesereglik, rendkivül benyomásos természetü. És különösen a magyar nemzet az, melyről oly gyakran kisebbitőleg mondák el, hogy a fény, diszelgés és nagy szavak mámoros lelkesedésre ragadják.

Hogy roszul ismerné népünket, ki ezt tartja kiváló jellemvonásának, bizonyság rá a két császári látogatás Pesten.

Ő Felsége mindkét izben lemondott mindazon külsőségekről, melyek az uralkodók ilynemü látogatásainál szokásban vannak.

A nagyobb katonai tömegek, testőrségek környezése még a nép legnagyobb ragaszkodása mellett is egy-egy csodálva szeretett fejedelem iránt, korántsem a biztosság kedvéért, hanem a hatalom jelképeiként, s a diszelgés nimbusának emelésére, mintegy kiegészitésül szolgálnak.

Ő Felsége körül — megérkeztével — a külső hatalomnak semmi ily jele nem volt látható; semmi katonaság, semmi testőrség, s a mi népünknek, mely egy-egy szolgabirót is négylovas fogatban szokott látni, mig a katholikus püspök hat lovon tartja az ünnepélyes bevonulásokat, feltünt az az egyszerüség, hogy Ő Felsége csak kétlovas nyilt hintóban tartja egyszerü bevonulását.

És mégis nagy volt az Uralkodó megjelenésének hatása; nem a hatalom és fény tette a hatást, hanem épen az egyszerüség; — a képzelet nem lőn kápráztató látványokkal elvakitva, de a sziveket megnyeré az őszinte bizalmasság.

Ezen egyszerü külső volt a bensőség legmeghatóbb jele, s egészen ezen szellemüek voltak azon szavak, melyekben Ő Felsége Pest városa polgármesterének üdvözlő szónoklatára válaszolt. — Nincs azokban semmi szónoklati diszelgés; de nincs is az a feszesség, mely a csupán conventionalis hivatalos nyilatkozatokat jellemezni szokta, s melynél egyebet nem igen szoktunk várni. Egyszerü, de erőteljesen, s ugyszólva magyarán ejtett szavak: „Bizalommal jöttem, bizalmat várok!“ Ily egyszerü szavak voltak, melyeket kitörő éljen szakitott félbe az ország jelenvolt legkitünőbb férfiai részéről. E szavak többé nem Pest városához, hanem szólottak az összes nemzethez.

Hasonló nyilt, férfias erély jellemzé azon szavakat is, melyeket Buda város polgármesteréhez intézett Ő Felsége: „Buda őseim laka, azért mindig kedves előttem, s örömmel időzöm falai között.“ Hasonlókép oly szavak, melyekre az éljent nemcsak ős Budavár falai zengék vissza, hanem az egész ország, Kárpát éjszaki bérczeitől Belgrád várfokáig.

És a nép részéről oly benső volt a „fogadj isten,“ mint a milyen ezen több mint fejedelmi „adjon isten.“

Távol volt attól minden szolgai hizelgés; de egyszersmind a lelkesedésnek azon tuláradásai is, melyek a magafeledésben kihágások jellemét öltik. Nemcsak az Uralkodó személye iránti tisztelet volt az, hanem a reményteljes bizalom. Nem egy-egy győzelem utáni diadalmenet, hanem a fáradalmas munka előestéjén egy bizalmat ébresztő vezér fogadtatása hü és bátor katonái közt.“

Országgyülési tudósitások.

A felsőház dec. 13. délben conferentiára gyült egybe a számára diszesen fölkészitett megyeházi nagyteremben. A conferentiát a korelnök gróf Batthyány Imre vezeté.

Jegyzők voltak a két legfiatalabb főispán: Szlávy József (Bihar) és b. Mednyánszky Béla (Trencsén) ő mlgaik, és a két legfiatalabb mágnás: gr. Széchenyi Ödön és báró Podmaniczky Géza. A főpapságból az ország herczeg-primása ő eminentiája nem lehetett jelen a nagyszámu tisztelgések miatt; de a többi nmlgu érsekek s püspökök majdnem mind jelen voltak. A felsőház többi jogosult tagjai szintén nagy számmal jelentek meg. Megállapodás történt abban, hogy a trónbeszéd után gyülést tart a felsőház, — és hogy az országgyülés megnyitási ünnepélyén lehetőleg teljes számmal fog a felsőház megjelenni.

A felsőház első ülése, dec. 14-én. Az ülés megnyitása előtt, egy óra ájban, a terem megtelt a diszes főrendekkel. Az ország főpapja, a herczeg-primás ő főmagassága, s gróf Eszterházy Móricz minister, beléptükkor éljenekkel fogadtattak.

A korelnök 1 órakor megnyitotta az ülést.

Erre a bibornok-hg-primás ő emtiája rövid velős beszédben figyelmeztette a házat a nagy feladatra, mely reá vár, s fölemlité, hogy egy kir. leirat s a kir. előterjesztvények vannak nála; ezeket átszolgáltatja az alsóháznak, mihelyt ez constituálva lesz, amazt pedig itt átadja a korelnöknek. Ő eminentiája végül élteté a királyt. (Éljenzés.)

A korelnök felolvastatja a kir. leiratot, melyben a felsőház elnökségével s tanácskozásainak vezetésével báró Sennyey Pál főtárnokmester bizatik meg, másodelnökké pedig gr. Cziráky János főkamarás ő excja neveztetik ki. (Megéljeneztettek.)

Most a korelnök az elnöki széket Sennyey ő excjának engedte át, ki székfoglaló beszédet tartott s aztán felolvastatta a trónbeszédet. Ezután köszönetet inditványoz a korelnöknek az ügyvezetésért. A ház felállással fejezi ki köszönetét.

TÁRCZA.

Diszelőadás a nemz. szinházban

dec. 13-kán.

A magyar nemz. szinház, mely Ő cs. kir. Apostoli Felsége kegyéből a művészeti czélok eredménydúsabb megközelitésére s ezáltal nyelvünknek egy hathatós eszköz általi mivelésére — oly jelentékeny országos segélylyel láttatott el, valóban tartozó hálaadóját rótta le, midőn a Felségnek Buda-Pestre megérkeztét egy diszelőadással ünneplé meg, ebben egyuttal bemutatva a legmagasb pártfogónak azon művészi álláspontot, melyet a nemzeti szinház elfoglal, s a haladást és csinosbodást, melyre ama gyámolitás lendületet és elősegitő alapot nyujthatott.

Érdekesb előadások alkalmával a közönség queu-t szokott a szinházak előtt képezni. Olyan queu-re, mint a jelen volt, alig emlékezik még szinház, mert a közönség zsufolt sorai itt a szinházépülettől fel a királyi várlakig terjedtek. Képzelhető, mily tolongás uralkodott közvetlenül a szinházi bejáratoknál s magában a tágas szinteremben.

Félórával az előadás kezdete előtt érkezők az itt várakozó közönség sokaságától már a csarnok ajtóihoz sem juthattak, — a hiányos berendezés miatt a szinház udvarára kellett kerülniök s csak igy jöhettek per centum ambages a szinpadon s a zenekaron keresztül ülőhelyeikre.

A fényesen kivilágitott nézőtér ünnepi látványt nyujtott. A földszint és karzatok csordultig megtelve diszesen öltözött közönséggel, a páholyok ékes hölgykoszoruval, melynek bájai és gyémántjai versenyt ragyogtak; ezenkivül is alig tekinthetél egy oly pontra, a hol szemed valamely nevezetesb egyéniséggel ne találkozott volna. Külföldi követségek, hazai notabilitásaink, főrangu katonák, méltóságok stb.

A diszöltözetek ragyogása és a nevezetes egyéniségek sokasága mellett a roppant közönség figyelme mégis csak egy pontra: az udvari páholyra volt szegezve, hol a Felség megjelenése váratott. Midőn a legmagasb kiséret páholyaiba lépett, a közönség zsibaja és mozgása egyszerre a legmerevebb csenddé és nyugalommá változott; halk suttogás lebbent ajakról-ajakra: a Felség érkezik, s azon pillanatban, midőn huszár-ezredesi egyenruhában a Felség az udvari páholy előterébe lépett, — felharsant az üdvriadal, mely megrezgeté a házat, s a nép legszebb hymnusza volt ez, mely előtt a zenekar hymnuszának egy ideig hallgatásban kellett visszavonulni. A perczekig tartó éljenrivalgás, kendők, kalapok lobogtatása, kardok csörtetése után, a közönség még folyvást tiszteletteljesen fennállva kegyeletével a hymnusz hangjaiba olvadt, melyet a nemz. szinház zenekara és összes személyzete adott elő az ünnepélyes alkalomra készitett diszitvényi háttérrel, — egy áldozat-oltár körül mintegy szárnyon emelkedő nemtők csoportozata, melyhez a villany-világitás gloria-sugarakat látszott kölcsönözni.

A hymnusz és ábrázolat szakaszai közt, valamint végén ujra felharsogtak az éljenek, melyeknek viharos zajára rázendült az Erkel Ferencz karnagyunk által ez alkalomra szerzett diszinduló.

Az ünnepélyes mozzanatokra maga az előadás következett, mely ez estve kizárólag eredeti művekből volt összeállitva. Bevezetésül a „Szép asszony betege“ czimü 1 felvonásos vigjátékot láttuk, melyben Jókainét kivéve nemz. szinházunk összes elsőrendü szinésznői résztvettek: Prielle, Felekiné s Lendvainé, a férfiak közöl Szerdahelyi és Feleki. A vigjáték kevés hatásos jelenettel bir s igazi derültséget az elég folyékony előadás daczára sem tudott ébreszteni. Lehmann uj zártszobát ábrázoló diszitménye sem oly sikerült, mint a minőt tőle az ujtéri szinházban láttunk.

Valamivel elevenebb s a közönség érdekét megnyerőbb volt az uj opera „Csobáncz“, melynek ma két első felvonását ismertük meg. Kisfaludy Sándor regéit, a versek egy részének megtartásával, szerencsés gondolat a szinpadon meghonositani s a képzelmet visszavinni azon bájvidékre s azon időkre, midőn a Balaton egyéb örömeket is látott, mint a melyet most nyarankint a fürdővendégek mozgó életétől nyer.

A zene Erkel Sándortól, a mennyire első hallásra kivehettük, magyaros és eléggé kifejező.

Az első felvonásban Róza egy magándala köti le jobban a figyelmet. E dal szép előadásáért Pauliné assz. a legmagasb Vendég által kezdeményezett első tapsokat kapta a közönség részéről, mely e tekintetben is a leggyöngédebb tapintattal figyelte meg a Felség iránti udvarias tiszteletet.

Az opera látványosb része két táncz volt, egy magyar és egy török táncz; s az utóbbi a világosabb, fényesb jelmezeknél fogva inkább kiemelkedett.

A daljátékot Erkel Ferencztől a Kölcsey-hymnusz fejezte be, melynek előadása után a nagy közönségnek még a nézőhelyen maradt része magasztos emelkedett hangulattal oszlott szét.

Ő Felsége a következő napnak nagyfontosságu komoly teendői elé készülve, már az opera második felvonása előtt elhagyta páholyát, melyben időnkint gr. Károlyi György mint a szinházi választmány elnöke, hg. Liechtenstein főhadseregparancsnok, gr. Eszterházy Mór, Majláth kanczellár és b. Sennyey tárnok is, kikkel Ő Felsége társalogni méltóztatott, megjelentek.

Igy végződött e diszelőadás, mely a Felség ittmulatása örömünnepének szintén egyik kiválóbb momentuma volt.

Napi ujdonságok.

— Ő Felsége a pozsoni lóverseny-egyletnek az urlovarok dijára 1866. april végére 200 darab aranyat méltóztatott ajándékozni.

— A szorgalmas ujságolvasó tapasztalhatta, hogy a választási összeütközésekről szóló hirlapi jelentések többnyire tulzottaknak bizonyultak, s a holtak és sebesültek számát későbbi helyreigazitások rendesen igen jelentékenyen leszállitották. A vidéki levelező uraknál kevesebb elhirtelenkedő hév, több lelkiismeretesség valóban kivánatos lett volna, igy a bécsi lapok nem hiresztelhették volna gúnyosan, hogy a választási mozgalmak mennyi áldozatba kerültek, melyek számát például az öreg „Presse“ ezernél többre (!) tenni nem sokallotta. Ilyen alaptalan közlés jelent meg napi lapjainkban a szomszédos Szent-Endre kerületi választásokról is. Leghitelesebb kutfőből vett értesülés nyomán ugyanis jelenthetjük, hogy igaz ugyan, miként több egyén megsebesült, de nem, miként irva volt, két halott, de még életveszélyes sebesülés sem esett ottan, mely különbség mindenesetre helyreigazitást érdemel, s az illető tévhirt közlött lapok méltányosságától megis várható, hogy azt cselekedni fogják.

— A pesti izraelita tanodák világi gondnokául a hitközség ajánlata folytán Holitscher Fülöp neveztetett ki az országos kormányszék által.

— A pesti izraelita hitközség mult szombaton este tartott választmányi gyülésében nagy szótöbbséggel elhatározta, hogy egy magyar hitszónokot is fogadjon.

— A Jámbor László lemondása folytán megürült pestvárosi tiszti főügyészi állomásra Kádár Ferencz hites ügyvéd és 1861. évi volt alügyész nevezetett ki; a közigazgatási tanácsnál megürült egyik irnoki állomás pedig Vesztréczy István gyakornoknak adományoztatott.

= A budai várszinházban az evang. árvaház javára működvelők által előadott „Linda“ opera hétfőn látogatott volt. Az előadásban résztvettek: Hönig k. a., Knahl assz., Szobovics, Michaelis és Denckenberger urak. A zenekart Kneifel Antal igazgatta. A rokonok- és barátokra az áldozatkész derék működvelők iránti közelebbi érdekből ez előadás különösen vonzó volt.

— Szinházi és művészi hirek. Reményi Ede hegedümüvész hazánkfia kedden hosszu körutjából ismét Pestre érkezett; köztünk hat hetet időzend, azután pedig megint Rómába utazik, Liszt Ferencz nagy művész hazánkfiát meglátogatandó. Egyuttal, biztos értesülés folytán, megemlithetjük, hogy Liszt Ferencz, az ünnepelt zeneköltő, igéretéhez képest, már a koronázási misén dolgozik.

— Müller Adolf, a bécsi „an der Wien“-szinháznak karmestere, egy uj operettet irt, mely jutalom-játéka alkalmával először kerül szinre Geistinger k. a. közreműködése mellett.

— Strampfer, ugyane szinház igazgatója, Párisba ment, hogy Offenbach legujabb operettjeit, „A pásztor“ és „Kék szakál“, személyesen meghallgassa.

— Stéger Ferencz, tenorista hazánkfia, Milanóba megérkezett, és a „Scala“-szinházban mint „Manrico“ megkezdé vendégjátékát Verdinek „Troubadour“ czimű dal művében.

— Wagner Richárd, zeneköltő, Münchenből Genfbe ment, és a schweicziak szabad honában meg fog telepedni.

— Münchenben f. hó 10-kén ment végbe az udv. szinházban azon előadás, melyre már october óta készülnek: Schiller szomorujátéka „Stuart Mária“ egész teljességében, Bodenstedt hires dramaturg rendezésével. A czimszerepben Bulyovszky Lilla assz., s „Erzsébet királyné“ szerepében Janauschek k. a. léptek föl. Az előadást a király is megtisztelte jelenlétével. A nagyszámu közönség, mely a szinház helyeit már hetekkel előbb lefoglalá, a király beléptekor — mint a lapok jelentik — rendkivüli enthusiasmusban tört ki, mely a Wagner-intermezzónak bölcs és a népet kielégitő befejezésére is vonatkozott. Az előadásról a lapok hosszu magasztaló birálatokban nyilatkoznak.

Egyveleg.

k. b. Angolországban a legutóbbi népszámlálás alkalmával kitünt, hogy a három egyesült királyságban 713,336 növel több van, mint férfi; ez oly aránytalanság, minő a világ egy részében sem létezik.

k. b. A legrégibb zenei hangszer kétségkivül Koppenhágában, a skandináv muzeumban létezik; ez egy nagy bronzból készült harczi trombita, mely Schleswigben egy sirdombban több régiségek közt találtatott. Ezen hangszer, melynek $^{9}/_{10}$-része vörös rézből, és $^{1}/_{10}$-része ónból áll, igen nagy és szépen van öntve; csöve ugy van csavarva, mint egy dugaszhúzóé. Fuvókája aránylag igen tágas és végnyilása lapos mint a vadászkürté. Ezen, majdnem hét láb hosszu hangszer igen mély, teli és messzire ható hangot ad. Hozzáértők a ködös előkor gyártmányának tartják. Ugyanezen muzeumban van még egy kis, igen szépen készitett hegedü is, mely a tizenötödik század dátumát viseli.

k. b. A nyilvános oktatás költsége Angolországban. Angolországban a nyilvános oktatásra, a tudományokra és művészetekre körülbelől minden nyilvános kiadásoknak negyedrészét forditják. 1860-ban Angolország és Skóthonban 381,000 font sterlingre, Irlandban pedig 215,200 font sterlingre rugott azon összeg, melyet a nyilvános oktatásra forditottak; a tudományok és művészetek osztályára, mely a kereskedelmi ministeriumtól függ, 79,864 font sterlinget; a londoni egyetemre 3858 font sterlinget; a skót egyetemekre 7952 font sterlinget; az irlandi Queens-University-re 2366 font sterlinget; az irlandi Queens-Colleges-re 9552 font sterlinget; a belforti theologiai tanárokra 2600 font sterlinget; a britt muzeumra, épitésekre és vásárlásokra 56,180 font sterlinget; a geographiai társaságra 500 font sterlinget; tudományos kisérletekre 6409 font sterlinget; egészben tehát 816,322 font sterlinget, vagy 8,163,220 forintot osztrák értékben költöttek tudományos czélokra.